

Hållbara inköp

en snabbguide

Vänsterpartiet
Östergötland

Hållbara inköp Vänsterpartiet

Vänsterpartiet är en del av arbetarrörelsen och har en lång tradition av att arbeta för bättre villkor för både arbetare och miljön. Vi vill försöka leva som vi lär så gott det går, och idag kan det vara svårt att som konsument se vilka företag som faktiskt tar sitt ansvar och försöker vara en bra aktör på marknaden och erbjuda schysta villkor. Därför har vi tagit fram detta dokument, så att ni med enkelhet kan se vilka företag som har kollektivavtal och vilka produkter som produceras under vettiga arbetsförhållanden.

Kollektivavtal är det starkaste skyddet arbetssäljare har på arbetsmarknaden. Att handla varor och tjänster från företag som har kollektivavtal gör att vi kan se till att aktörer med avtalsenliga villkor får en fördel gentemot andra aktörer som inte ställer upp för arbetarna på samma sätt.

När det gäller enskilda produkter har vi också sammanställt en del olika produktmärkningar, så att det ska vara lätt att se vilka produkter som är bra för både arbetare och miljö.

Vilka arbetsplatser har kollektivavtal?

Det är inte bara restauranger som vi handlar av. Behöver vi installera ett eluttag i partilokalen eller tapetsera om kan det också vara en idé att kolla om företaget vi anlitar har kollektivavtal.

Livsmedel

Det är oftast lättast att bara smita till den lokala Ica-affären när det behövs inhandlas fika till möten. Som tur är så har de största aktörerna i Sverige, dvs Ica, Coop, Axfood (Willys, Hemköp, Tempo, Handlarn), Lidl och City Gross kollektivavtal med Handels. Handlar du på mindre livsmedelsbutiker är det mer osäkert, då Handels inte har någon lista på vilka butiker som är med i deras kollektivavtal.

Lokalvård

Kommunal sluter avtal med bland annat lokalvårdare, så ska ni storstäda lokalen så kan ni kolla på följande länk om företaget har kollektivavtal.

Kommunal: <https://www.kommunal.se/kollkollen>

El och installation

Elektrikerfirmorna blir fler och fler, och det kan vara svårt att veta vilken man ska välja. Men en bra utgångspunkt är ändå att de har kollektivavtal.

Elektrikerna: <https://www.sef.se/medlem/kollektivavtal/kollektivavtalskollen/>

Tapetsering och målning

Behöver lokalen fräschas upp lite? Då är det företag som har kollektivavtal hos Målarna som gäller.

Målarna: <https://www.malarna.nu/om-oss/nyheter/2022/kollektivavtalskollen/>

VVS, entreprenad och renovering

Söker du rörmokare, snickare, glasmästare eller kanske en grävmaskinist? Då är det Byggnads ni ska leta efter.

Byggnads: <https://www.byggnads.se/medlem/kollektivavtal/kollektivavtalskollen/>

Fastighetsrelaterat

I första hand handlar dessa som ni indirekt via er hyresvärd kommer i kontakt med, kanske lokalvård, vaktmästartjänster osv. Men vissa städfirmor har också avtal via Fastighet, så finns inte en städfirma under kommunal, kolla även här.

Fastighets: <https://www.fastighets.se/Kollektivavtal/kollektivavtalskollen/>

Restauranger, fik och event

Restaurangbranschen är ökända för att slira på arbetsvillkoren. Därför är det extra viktigt att handla från företag som har kollektivavtal inom den här branschen. Denna kategori kan också innefatta platser där mat och alkohol serveras, t.ex bowlinghallar eller teatrar. Utöver att du kan kolla på länken nedan så håll utkik efter ”Schyssta Villkor” klistermärket i entrén!

HRF (Hotell och Restaurang): <https://www.schystavillkor.se/>

Elektronik, verktyg, kontor och möbler, byggmaterial

Eftersom Handels inte har någon lista på vilka butiker som omfattas av deras avtal så får man söka upp varje enskilt företag. Exempel på företag som har kollektivavtal är:

Elektronik: Elgiganten, Power (f.d Media Markt), Claes Ohlson, Biltema,

Verktyg: Jula, Byggmax, K-rauta, Bauhaus

Kontor och möbler: Ikea, Jysk, Mio, Office depot

Alla företag är olika öppna med om de har kollektivavtal eller ej. Bäst är att fråga när du ska handla om de kan leva upp till våra krav!

Att tänka på när du handlar?

När det gäller köp av varor så kan det också vara en idé att kolla lite extra efter följande märkningar. Dessa omfattar alltifrån bra arbetsvillkor, till att köpet du gjort är bra för miljön till att det helt enkelt innehåller bra råvaror.

Beskrivningarna är tagna från varje märknings hemsida.

Fairtrade

<https://fairtrade.se/>

Fairtrade är en oberoende certifiering för att motverka fattigdom genom en internationell handel. Certifieringen baseras på respekt för mänskliga rättigheter och omtanke om miljön. Kriterierna är baserade på ILO:s konventioner för mänskliga rättigheter, och syftar till ekonomisk utveckling och ökad miljöhänsyn. Odlare och anställda ska själva kunna förbättra sina arbets- och levnadsvillkor med egen kraft.

Krav-märkning

<https://www.krav.se/>

Den KRAV-märkta maten är ekologisk, men har dessutom flera extra tuffa regler för mer biologisk mångfald, mindre klimatpåverkan, god djurvälstånd och bättre arbetsvillkor för dem som arbetar på ett KRAV-anslutet företag. KRAVs regler gäller också fler områden än EU:s regler för ekologiskt, exempelvis fiske, slakt och restauranger.

Hos en KRAV-bonde får djuren leva så naturligt som möjligt, vara utomhus mycket, gå på naturbeten på sommaren och äta KRAV-märkt foder. Odling av grönsaker, frukt och bär sker utan naturfrämmande bekämpningsmedel och utan konstgödsel.

Nyckelhålsmärkt

<https://www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/text-pa-forpackning-markning/nyckelhalet>

Att förbättra sina matvanor behöver inte vara så svårt. Det går att äta mer hälsosamt utan att ställa om hela livet. Om du tittar efter Nyckelhålet när du handlar så hittar du de nyttigare alternativen i butikshyllan – mat med mindre socker och salt, mer fullkorn och fibrer och nyttigare fett.

Svanen

<https://www.svanen.se/>

Nordens officiella miljömärkning

Bakom märkningen finns engagerade experter som har koll på och kontrollerar alla komplexa miljöaspekter. Svanen har ett helhetsperspektiv och tar hänsyn till klimat, kemikalier, resurseffektivitet och biologisk mångfald. Svanen tittar på alla relevanta aspekter under hela produktens livscykel; från råvaror, produktion och användning – till återanvändning, återvinning och avfall. Allt detta med ett enda mål i sikte: att göra det enkelt för dig att göra bättre val för dig, miljön och klimatet.

Svanen är en av världens tuffaste miljömärkningar och dessutom Nordens officiella miljömärkning. Den ges bara till varor och tjänster som uppfyller ambitiösa miljökrav.

Forest Stewardship Council

<https://se.fsc.org/se-sv>

FSC, Forest Stewardship Council, arbetar för att världens skogar brukas mer hållbart. Vi är till för människor och företag som bryr sig om våra skogar, att de ska användas på sätt som tar hänsyn till miljön och sociala förhållanden och att skogen och dess resurser ska finnas kvar för kommande generationer. Köper du pappersprodukter som till exempel kaffefilter så håll utkik efter denna.

Bra Miljöval

<https://www.bramiljoval.se/>

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens egen miljömärkning. Vår märkning gör det lättare att hitta de produkter och tjänster som är minst skadliga för miljön. Vår miljömärkning bygger på två grundidéer: att naturresurser måste sparas samt att den biologiska mångfalden och människans hälsa inte får hotas. Det innebär bland annat att alla giftiga och svårnedbrytbara kemikalier måste bort. Två andra mål är att minska den totala energianvändningen samt att övergå från fossila bränslen till förnybara energikällor.

Bra Miljöval

Rainforest Alliance

Rainforest Alliance är en internationell ideell miljöorganisation med uppdrag att skydda skogen och klimatet, och säkra mänskliga rättigheter och försörjningsmöjligheter för de som är beroende av skogen. Rainforest Alliance arbetar för att man ska hantera bekämpningsmedel på ett ansvarsfullt sätt och främja de anställdas välmående och samhällets välfärd. Certifiering utförs för odlingar och för försäljare.

Från Sverige

Från Sverige-märket gör det enkelt för dig att välja svenskproducerade varor. Titta efter märket nästa gång du handlar så vet du att varan är odlad eller född och uppfödd i Sverige, och den är dessutom förädlad, förpackad och kontrollerad i Sverige.

Från Sverige är en frivillig ursprungsmärkning. Det betyder att företagen själva väljer om de vill ursprungsmärka sina produkter. Företag som vill märka sina produkter måste först skriva avtal och godkännas av Svenskmärkning AB. Sedan går varje produkt genom en godkännandeprocess för att se att den lever upp till kriterierna för att märkas. Ett företag kan både ha märkta och omärkta produkter i sitt sortiment.

Det här dokumentet arbetades fram av Vänsterpartiets distriktsstyrelse 2023-24. Revidering sker i samband med varje ny distriktsstyrelses tillträde.